

Список використаних джерел

1. Кисіль Л. Керівник підприємства: компетенція та адміністративна відповідальність./НАН України, Інститут держави і права ім.В.М.Корецького. – К., 1998. – 81 С.
2. Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу /затв. Указом Президента України від 5 берез.2004 р. № 278/2004: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/278/2004/>
3. Эрлы К., Мосаковски Э. Культурная компетентность. – <http://www.mm.com.ua>
4. Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник / О.Ю.Оболенський. – К.: КНЕУ, 2006. – 291 С.
5. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2016 р. № 889-19. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/889-20>.
6. Про типовий паспорт посади державної служби. Розпорядження Кабінету Міністрів України (проект) – <http://www.academy.gov.ua/>.
7. Радевич-Вінницький Я. Етикет і культура спілкування /Я. Радевич-Вінницький. – Л., 2006. – 291 С.
8. Тарасенко, Галина. Екологія дитинства: полілог науково-педагогічних підходів / Галина Тарасенко // Дошкільне виховання. – 2014. - № 5. – С. 3-5.

УДК 502.3: 37.033

О.І. Дух^{1,3} к.б.н., доц.,

О.К. Галаган^{1,3} к.б.н., доц.,

О.Л. Тимошенко^{2,3}

¹КОГПА ім. Т. Г. Шевченка

²НПП «Кременецькі гори»

³ГО «Кременецька екологічна ліга»

olja_dykh@ukr.net

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЕКОЛОГІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ КРЕМЕНЕЧЧИНИ

Розкрито особливості діяльності ГО «Кременецька екологічна ліга» в екологізації культурно-освітнього простору Кременеччини. Наведено приклади заходів неформальної екологічної освіти з урахуванням індивідуально-творчих потреб особистості.

Ключові слова: культурно-освітній простір, екологізація, громадські організації.

Серед основних інструментів реалізації національної екологічної політики України на період до 2020 року є розроблення методологічних основ і запровадження безперервної екологічної освіти. Нині значна увага приділяється розвитку та підтримці неурядових організацій, які мають сприяти активізації екологічного руху в Україні, поширенню міжнародних зв'язків для спільного розв'язання екологічних проблем, обміну інформацією, знаннями та досвідом, формуванню свідомого громадянського суспільства на засадах сталого розвитку [1].

Мета статті – розкрити особливості діяльності регіональних громадських організацій щодо екологізації культурно-освітнього простору.

В. Мелаш, А. Варениченко зазначають, що екологізація культурно-освітнього простору має формувати екологічну свідомість, екологічне мислення, екологічну культуру в процесі соціалізації особистості через навчання, виховання, самоосвіту, а також завдяки досвіду життєдіяльності [2].

Громадські об'єднання можуть ефективно здійснювати таку діяльність шляхом організації навчальних курсів, тренінгів, майстерень за індивідуально-творчими потребами особистості з включенням в освітню програму екологічного компоненту, що дозволить формувати еколого-орієнтовану свідомість і діяльність.

Успішний досвід у екологізації культурно-освітнього простору має ГО «Кременецька екологічна ліга», яка заснована в 2015 р. та здійснює свою діяльність на території Кременеччини. У результаті проектної діяльності громадської організації в м. Кременець було реалізовано дві грантові програми:

- «Перлини минулого – намисто майбутнього» (2016-2017 рр.): відновлено та включено в туристичний маршрут 2 об'єкти культурної та 2 об'єкти природної спадщини [3].

- «Культура, освіта і громада: шляхи до об'єднання. Співпраця бібліотек і музеїв Кременеччини як ресурс розвитку освіти дорослих» (2018 р.): в рамках реалізації вдалось сформувати «Освітній простір Кременеччини» (ГО «Кременецька екологічна ліга», освітні, наукові, природоохоронні та культурні заклади м. Кременець), який став платформою для подальшої неформальної екологічної освіти.

Громадською організацією з метою екологізації культурно-освітнього простору Кременеччини було організовано наступні заходи:

- художню еко-майстерню;
- екологічну фотомайстерню;
- навчальний курс «Комп'ютерна грамотність»;
- тренінг «Екологічна освіта громадськості»;
- наукові еко-пікніки;

- майстер-класи по роботі з природними матеріалами.

Освітня програма художньої екомайстерні, поряд із оволодінням техніками малювання, спрямована на знайомство з об'єктами національного природного парку, ботанічного саду та фондами краєзнавчого музею. В учасників навчального курсу формується морально-етичне ставлення до природного навколишнього середовища, поглиблюються і розширюються знання еволюційного, узагальнюючого характеру. Робота екологічної фотомайстерні дозволяє ознайомитися із принципами фотографування й особливостями творчої роботи, з основами композиції та постановки кадру. Практичні завдання для учасників майстерні передбачають створення фотографій з урахуванням правил композиції, вибору сюжетного центру з-поміж об'єктів рослинного або тваринного світу. Місцем проведення таких занять є територія ботанічного саду і національного природного парку, що водночас формує особистісне ставлення до довкілля, вчить спостерігати та співпереживати всьому, що стосується навколишнього середовища. Освітня програма навчального курсу «Комп'ютерна грамотність» спрямована на знайомство з основними засадами інформаційних процесів, прикладного програмного забезпечення та його використання в професійній діяльності. Практичним завданням для учасників є створення власного аматорського фільму на певну тематику, що передбачає окреслення екологічних проблем регіону, підбір фото- й аудіооб'єктів для власного відеофільму. Такі види роботи сприяють взаємодії особистості з природою, акцентуючи увагу на збереженні біорізноманіття конкретної місцевості. Актуальні тренінгові заняття під назвою «Екологічна освіта громадськості» дозволяють отримати необхідні знання та сформувати відповідні навички із питань енергетичної ефективності, професійної діяльності щодо охорони навколишнього середовища. Висвітлення елементів екологічної культури посилює мотивацію до природоохоронної відповідальності. Учасники тренінгових занять навчаються правильно застосовувати екологічно безпечні технології й ефективно використовувати чи утилізувати залишки побутових відходів, ще й отримуючи від цього прибуток.

Наукові еко-пікніки – неформальний захід, який проводиться з метою популяризації екологічного стилю життя і формування екологічної свідомості молоді. Освітні та наукові установи м. Кременець і Кременецького району демонструють переваги впровадження екологічних ідей, цінностей у повсякденну людську діяльність. Усі бажаючі мають можливість дослідити продукти харчування на вміст нітратів або крохмалю; розглянути світ під мікроскопом; дізнатись про здоровий спосіб життя та його екологічні складові; навчитись живцювати, щеплювати, розмножувати рослини; спробувати малювати натуральними соками, випалювати картинки з дерева, виготовляти для своїх рідних екологічну іграшку – ляльку-мотанку, глиняного свистика, повчитись плести із соломи, фарбувати на еко-торбинках, доторкнутися до карвінгу (містечтва вирізаня з овочів і фруктів) та ознайомитися з особливостями сортування побутових відходів, еколого-економічними інноваціями ведення лісового та сільського господарств. Зазвичай наукові еко-пікніки проводяться в центральній частині міста (наприклад, у «Парку культури і відпочинку»), тривають протягом 4 годин. Значущими результатами заходу є підписання договорів про співпрацю між усіма учасниками культурно-освітнього простору Кременеччини, створення в м. Кременець «Еко-арт майстерні» з виготовлення еко-сумок, та підвищення інтересу у жителів міста до сортування побутових відходів.

Ми вважаємо, що лише через екологізацію всіх сфер діяльності людини відбудеться ефективна трансформація екологічної свідомості для гармонійної взаємодії суспільства та природи. Організації заходів неформальної освіти з урахуванням індивідуально-творчих потреб особистості та включенням в програму екологічного компоненту дозволять сформувати екологічно стабільне суспільство.

Однак для ефективного функціонування громадських організацій необхідне відповідне матеріально-фінансове забезпечення для заохочення екологічних ініціатив серед населення.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17> (дата звернення: 16.04.2019)
2. Мелаш В. Варениченко А. Концептуальні підходи екологізації культурно-освітнього простору майбутніх педагогів. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. УДПУ ім. Павла Тичини. 2014. В.10. Ч. 1. С. 83-87.
3. The Pearls of the Past to Make a Necklaces of the Future. URL: <http://choiceproject.eu/pearls-of-the-past-a-necklace-of-the-future/?fbclid=IwAR01g6R9zkr1TRmSBY8FwH22i-UmUt05TRRkNSi-DY7yulSS44WXlVbf0nohttps://poglyad.te.ua/rehiony/strongpidzemellya-kremenetskyh-gir-kamyani-katakomby-fotostrong.htmlhttp://www.kremenets.pp.ua/2018/06/80.html> (дата звернення: 16.04.2019).

УДК 349.6

Салидин Калдыбаев, доктор педагогических наук, профессор, проректор
Международного университета «Ала-Тоо» (Кыргызстан)

ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО СОЗНАНИЯ У НАРОДОНАСЕЛЕНИЯ КЫРГЫЗСТАНА: КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ

В статье раскрыты факторы формирования экологического сознания народонаселения Кыргызстана, среди которых ведущими являются культура и образование.

Ключевые слова: Кыргызстан, экологическое сознание, культура, образование.